

Türkiye Otelciler Birliği
Hotel Association of Turkey

Международна Туристическа Борса
ВАКАНЦИЯ
HOLIDAY & SPA® EXPO
International Tourist Fair

SOFYA / BULGARİSTAN TURİZM FUARI

TÜROB FUAR SONUÇ RAPORU

Yönetici Özeti: Bu yıl 35. kez düzenlenen Sofya Holiday&Spa Expo Uluslararası Turizm Fuarı, toplam 3 salonda 350 katılımcı ile 20.000 metrekarelik bir alanda, 14-16 Şubat 2018 tarihleri arasında gerçekleşmiştir. Fuar idaresi tarafından yapılan açıklamaya göre, fuara, 22 ülkeden 380 katılımcı ve 20.000 üzerinden ziyaretçi iştirak etmiştir.

*Fuar öncesi 13 Şubat 2018 tarihinde, Kültür ve Turizm Bakanı Numan Kurtulmuş, TÜROB Başkanı Timur Bayındır'ında aralarında bulunduğu bir heyet ile bir dizi temaslarda bulunmak üzere, Bulgaristan Turizm Bakanı Nikolina Angelkova, Kültür Bakanı Boil Banov ve sektör temsilcileri ile görüştü. Görüşmede, her iki bakanın da Batı Karadeniz'e kıyısı bulunan bazı destinasyonlarda Cruise gemi turları ile Türkiye ve Bulgaristan'ın öncülüğünde Balkan ülkelerini kapsayan tur paketlerinin oluşturulabileceğini ifade edildi. Bu hedeflere ulaşmak amacıyla iki bakanlığın yetkililerinin yer aldığı bir çalışma grubu oluşturulması ve bu çalışmaların ivedilikle sonuçlandırılması kararlaştırıldı. Türkiye'de Bulgaristan Günleri ve karşılıklı olarak da Bulgaristan'da Türkiye Günleri düzenleneceği belirtildi.

* Bulgaristan Tüketicileri Koruma Komisyonu'na göre 2016'da yaklaşık 1,3 milyon Bulgar internet üzerinden alışveriş yapmış olup giysi ve spor ürünleri, ev eşyaları, gezi rezervasyonları, gıda/içecek ve günlük eşya en çok satılan ürün/hizmet grupları olmuştur. 16- 34 yaş grubu en çok online alışveriş yapan grup olarak gösterilmektedir.

* Bulgaristan'dan, Ülkemize gelen turistlerin çoğunluğu, Trakya bölgesinde günlük alışveriş ve ziyaretlerini gerçekleştirme amaçlı olup, otel konaklaması yapılmamaktadır.

* Fuarda kurulan temaslarda neticesinde, 2018 yılında Bulgaristan'dan ülkemize gelecek turist sayısında önemli bir değişiklik kaydedilmeyecektir.

Sofya Turizm Fuarı

Bu yıl 35. kez düzenlenen Sofya Holiday&Spa Expo Uluslararası Turizm Fuarı, toplam 3 salonda 350 katılımcı ile 20.000 metrekarelik bir alanda, 14-16 Şubat 2018 tarihleri arasında gerçekleşmiştir.

Fuar idaresi tarafından yapılan açıklamaya göre, fuara, 22 ülkeden 380 katılımcı ve 20.000 üzerinden ziyaretçi iştirak etmiştir.

Fuar gelecek yıl, 13-15 Şubat 2019 tarihleri arasında, bu yıl olduğu üzere Sofya InterExpo Fuar Merkezinde düzenlenecektir.

Türkiye Standı

Sofya Kültür ve Tanıtma Müşavirliği tarafından koordine edilen 200 metrekare büyüklüğündeki Türkiye standında, fuara, Türk Hava Yolları, TÜROB, GETOB, ALTAV, Çanakkale Ticaret Odası seyahat acenteleri ve sektör kuruluşları katılım sağlamıştır.

Fuarın değişik bölümlerinde, pazarın önde gelen Tur Operatörü ve Seyahat Acenteleri stantlarında, ülkemizden özellikle Antalya bölgesinden çok sayıda otelin katılım sağlaması dikkat çekici olmuştur.

Fuarın ilk günü Sofya Büyükelçisi Hasan Ulusoy fuarı ve Türkiye standını ziyaret etmiştir.

TÜROB Standı

Türkiye standı içerisinde yer alan, Birliğimiz standında Ülkemiz ve İstanbul destinasyonuna ait genel bilgiler, rehber ve Birliğimiz üyelerine yönelik tanıtımları içeren materyallerin dağıtımını gerçekleştirilmiştir.

AB Turizm Bakanları Toplantısı

Fuarın hemen öncesinde 13 Şubat 2018 tarihinde, AB Konseyi Bulgaristan Dönem Başkanlığı takviminde yer alan AB turizm üst düzey toplantısı gerçekleşmiştir. Resmi olmayan toplantıda üç ana konu masaya yatırılmıştır. Birinci konu, turizmin ekonomik büyümesinde ve entegrasyondaki rolü olmuştur. Bulgar Bakan Nikolina Angelkova, turizm sektörünün, AB'nin GSYH'nin %10 oranını sağladığını, Bulgaristan için bu oranını%13 olduğunu ifade etmiştir.

Turizmin ele alındığı toplantının diğer önemli konusu, turizm destinasyonunun güvenliğine ve o ülkeyi daha cazip kılabilecek başarılı reklamların hazırlanmasına aittir. Çin pazarının sahip olduğu dev imkanlar da görüşmelerde önemli bir yer almıştır. Bu bağlamda Bulgaristan Turizm Bakanı Nikolina Angelkova, Sofya – Pekin arasında doğrudan uçak seferlerinin gerçekleşmesi için imkanlar arayışında olduklarını açıklamıştır. AB üye ülkeleri Turizm Bakanları, Avrupa'nın ortak reklamının yapılmasında Çin ile ortak çalışmalarının yürütülmesi konusunda hemfikir olmuştur. Bakan Angelkova, Hırvatistan'dan ortak çalışmaların yürütülmesi için davetiye aldığını ve Slovenya ile Hırvatistan'ın ortak turizm paketinin hazırlanmasında Bulgaristan'ın da hazır bulunacağını altını çizmiştir.

Bulgaristan Hakkında

Nüfus	7.265.000
GSYİH (Milyon \$)	50.446 (2016-IMF)
KBGSYİH (\$)	7.091 (2016-IMF)
Büyüme Oranı (%)	0,3% (2016-IMF)
Yüzölçümü (km ²)	111.002
Başkent	Sofya

2016 yılı kiři başına dūřen geliri (7.377 dolar) ile Bulgaristan 193 ũlke arasında 80. Sıradadır. IMF verilerine göre bu gelirin 2017 yılında 7.923, 2018 yılında 8.701 dolar olacağı öngörülmektedir. (IMF World Economic Outlook Database October 2017)

Kişi başına gelir açısından bakıldığında Bulgaristan AB'nin en fakir ũlkesi olup, AB ortalamasının ũçte ikisine ulaşabilmesi için 20 yıldan fazla srenin geçmesi gerektiği tahmin edilmektedir. (EUROMONITOR)

Bulgar hkmetlerinin sıkı para ve maliye politikaları ile AB ũyeliđi süreci sayesinde Bulgaristan ekonomisi krizin başlamasıyla sona eren 9-10 yıllık dönem içinde istikrarlı bir büyüme yakalamış, krize kadar 5 yıl boyunca %5-6 oranı ile büyümüştür. (E.I.U)

Uluslararası mali krizin 2008 yılının son çeyreği ile 2009 yılının tamamında ekonomi ũzerinde ciddi etkileri olmuş, i ve dış ticaret hacmi azalmış, i ve dış yatırımlar, konut fiyatları düşmüş, ũretim, tüketim, inşaat sektörü daralmıştır. (E.I.U)

2016 yılında bütçe 2008'den beri ilk defa fazla vermiş olup, gayrisafi yurtiçi hasılaya oranı %1,6 oranında gerçekleşmiştir. 2017 yılında bütçe açığının gayrisafi yurtiçi hasılaya oranının %1,4 olacağı tahmin edilmekte, 2018 yılında ise aynı oranın %0.7'ye düşeceği öngörülmektedir

Ulusal İstatistik Enstitüsü verilerine göre Aralık 2017'de ortalama aylık brüt çalışma ũcreti yıllık bazda %11 artarak 1123 Leva (574 Euro) olmuştur. Net ũcret ise Aralık ayında 875,9 Leva (447 Euro) olarak gerçekleşti. 1 Ocak 2017 tarihi itibariyle asgari ũcret ise 460 Leva (235 Euro) olarak tespit edilmiştir.

Bulgaristan Ulusal İstatistik Enstitüsü verilerine göre 2016 yılında: İşsizlik oranı %7,6'dır. 15 – 64 yaş grubunda ekonomik olarak aktif kişilerin sayısı 3 199 600'dr. (Bu yaş aralığındaki nüfusun %68,7si)

İstihdam edilenlerin ortalama sayısı 2 232 840'tır; İşsizlerin sayısı 247 300'dr. Bunların 141 700' erkek, 105 600' kadındır. 2015 yılına göre işsizlerin sayısında %19 oranında bir azalma kaydedilmiştir.

Financial Times'ın yatırımlar ve yatırımları teşvik etme konularında uzmanlaşmış olan fDi Intelligence bölümünün iki yılda bir hazırladığı ve bütün Avrupa genelinde 489 Şehir ve bölgenin 6 kategoride detaylı bir Őekilde incelenmesi sonucunda oluşturduğu Geleceğin Avrupa Şehirleri ve Bölgeleri sıralamasının 2018/2019 yılları sıralamasında Bulgaristan Şehirleri Sofya, Filibe (Plovdiv), Eski Zağra (Stara Zagora) ve Rusçuk (Ruse) yatırım için en cazip Avrupa Şehirleri arasında yer aldı.

Sofya, maliyet uygunluğu açısından geleceğin büyük şehirleri kategorisinde 2. Sırada, geleceğin en iyi 10 Doğu Avrupa bölgesi kategorisinde ise 8. sırada yer aldı. Eski Zağra, maliyet uygunluğu açısından geleceğin en iyi 10 küçük bölgesi kategorisinde ilk sırayı alırken, aynı kategoride Rusçuk 2., Filibe ise 4. sırada yer aldı. Bu kategoride Bulgaristan'dan toplam 7 şehir ilk 10'da yer aldı. Doğrudan yabancı yatırımcı çekme stratejisi kategorisinde ise Filibe 3. sırada yer aldı.

Resmî Tatiller ve Çalışma Saatleri

Bulgaristan'da mesai saatleri; sabah 8.00 – 9.00'dan öğleden sonra 17.30'a kadardır. Genelde bir saatlik yemek arası verilmektedir. Haftada ortalama 40 saat çalışılan ülkede Cumartesi ve Pazar resmî tatil günleridir.

Bulgaristan'da Turizm

Turizm, Bulgaristan ekonomisinde öncelikli sektörlerin başında yer almaktadır. Dağ turizmi ve kış turizminin yanı sıra Karadeniz kıyılarında deniz turizmine imkan veren tesisler mevcuttur.

Karadeniz kıyılarında otel, pansiyon ve villa inşaatının yanı sıra kanalizasyon sistemi iyileştirme projeleri ve turların "charter" uçuşlarına uygun havaalanı inşaatları devam etmektedir. Söz konusu çalışmalar özellikle Lozenets, Ahtopol, Sinemorets ve Tsarevo bölgelerinde gözlenmektedir.

Bulgaristan Merkez Bankası'nın verilerine göre Bulgaristan'da 2017'de uluslararası turizmden alınan gelirler 6,9 milyar leva (3,5 milyar Euro) oldu ve böylece bundan önce rekor sayılan 2016 gelirlerini geçti. Ülkeyi ziyaret eden yabancı turistlerin sayısı 8,9 milyon olup, 2016 yılına kıyasla %7,6 oranında artış meydana geldi. Yurt dışına çıkan Bulgar Turist Sayısı 1 640 559 olmuştur.

Bulgaristan'a en çok turist gönderen ilk 10 ülke; Almanya, Rusya Federasyonu, Makedonya, Türkiye, Romanya, Sırbistan, Polonya, Yunanistan, Ukrayna ve İsrail'dir.

Bulgaristan'da toplam 322.465 yatak kapasiteli 3.202 konaklama tesis bulunmaktadır.

Resmî Tatiller

1 Ocak	Yeni Yıl Tatili
3 Mart	Özgürlük Günü
1-2 Mayıs	İşçi Bayramı
24 Mayıs	Slav Dili Günü
25-26 Aralık	Noel Tatili

Bulgar Turist Profili

Ortalama Tatil Süresi	7 gün
Hedef Kitle Yaş Grubu	25-64 yaş grubu
Karar Alma Süresi	Ocak-Mayıs
Rezervasyon Yaptırma Süresi	Mart-Mayıs
Tercih Ettikleri Rezervasyon Türü	Tur operatörü % 80 ve diğer % 20
Tercih Ettikleri Konaklama Türü	Arkadaş ve akraba evlerini, kiralık evleri ve genellikle 3-4 yıldızlı oteller ile paket programlar tercih edilmektedir.
Seyahat Motivasyonları	Coğrafi yakınlık, iklim güzelliği, fiyatların uygunluğu ve hizmet kalitesi
Çıkış Yapan Turistin Tercih Ettiği Dönem	Mayıs-Eylül

Ülkemize gelen Bulgar Ziyaretçi Sayıları:

	YIL				
	2013	2014	2015	2016	2017
TÜRKİYE	1 582 912	1 693 591	1 821 480	1 690 766	1 852 867
İSTANBUL	71.071	75.951	80.002	73.785	74.945

SONUÇ ve TESPİTLER:

*Fuar öncesi 13 Şubat 2018 tarihinde, Kültür ve Turizm Bakanı Numan Kurtulmuş, TÜROB Başkanı Timur Bayındır'ında aralarında bulunduğu bir heyet ile bir dizi temaslarda bulunmak üzere, Bulgaristan Turizm Bakanı Nikolina Angelkova, Kültür Bakanı Boil Banov ve sektör temsilcileri ile görüştü. Görüşmede, her iki bakanın da Batı Karadeniz'e kıyısı bulunan bazı destinasyonlarda Cruise gemi turları ile Türkiye ve Bulgaristan'ın öncülüğünde Balkan ülkelerini kapsayan tur paketlerinin oluşturulabileceğini ifade edildi. Bu hedeflere ulaşmak amacıyla iki bakanlığın yetkililerinin yer aldığı

bir çalışma grubu oluşturulması ve bu çalışmaların ivedilikle sonuçlandırılması kararlaştırıldı. Türkiye’de Bulgaristan Günleri ve karşılıklı olarak da Bulgaristan’da Türkiye Günleri düzenleneceği belirtildi.

* Bulgaristan Tüketicileri Koruma Komisyonu’na göre 2016’da yaklaşık 1,3 milyon Bulgar internet üzerinden alışveriş yapmış olup giysi ve spor ürünleri, ev eşyaları, gezi rezervasyonları, gıda/içecek ve günlük eşya en çok satılan ürün/hizmet grupları olmuştur. 16- 34 yaş grubu en çok online alışveriş yapan grup olarak gösterilmektedir.

* Bulgaristan'dan, ülkemize gelen turistlerin çoğunluğu, Trakya bölgesinde günlük alışveriş ve ziyaretlerini gerçekleştirme amaçlı olup, otel konaklaması yapılmamaktadır.

*Özellikle son iki yılda, ülkemizin güney kesimi tatil segmentinde yaşanan kaynak pazar sıkıntıları sebebiyle düşen fiyatlar, Bulgaristan’dan gelen turist sayısını olumlu etkilemiştir. Bununla beraber, fuarda kurulan temaslarda, güney bölgelerimizde kısmi olarak Avrupa pazarının geri dönmesi, Rusya, İnan ve Ukrayna’nın da etkisiyle, Bulgar pazarının geçen yılki fiyatlarında artış yaşanabileceği, sezon öncesi veya sonrası için pazara kontenjan ayrılabilen geği değerlendirilmiştir.

* Fuarda kurulan temalar neticesinde, 2018 yılında Bulgaristan’dan ülkemize gelecek turist sayısında önemli bir değerlik kaydedilmeyecektir.